

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 24.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
11. junija (junio) 1959

Ravnotežje strahu

Ze več ko sto let vodi svetovno politiko princip, ki pravijo o njem, da uva-ja pravo ravnotežje med velesilami. Dokler je med svetovnimi bloki ravnotežje na trdnih temeljih, takrat mir ni v nevarnosti; podrl se bo mir, ko bodo spodnesli temelje ravnotežja, to je takrat, ko bo ena velesila ali skupina velesil mislila, da ima na svoji strani toliko moči in oborožene sile, da more brez nevarnosti tvegati spopad. V dveh svetovnih vojnah našega stoletja se je vojska začela na podlagi tega vrednotenja — in vojsko je izgubil tisti, ki je na začetku mislil, da ima na svoji strani veliko premoč in je zato tvegaj, da zase izrabí prelom v ravnotežju. Tehnica orožja se je res nagnila na njegovo stran, toda tehnika pravice je vendarle odgovorila drugače.

Načelo o ravnotežju ni novo. Veljalo je vse čase, samo da je v raznih dobah imelo drugačno ime. V času antike so se skregali na Olimpu bogovi in so ljudje na zemlji poginili v boj; seveda bogovi tega niso bili prav nič krivi, le bajke so morali iznajti tisti, ki so res vodili ljudstva na bojišče. Pozneje se je ravnotežje zavijalo v druge obleke in so govorili o tem, kako je treba varovati načela resnice, vere in pravice. Ko so v novem veku vladarske družine prihajale do vse oblasti, se je ravnotežje med njimi skušalo ohranjati celo z družinskimi pogodbami in “svet je dolgo časa vladala habsburška hiša, ker je znala pravilno močiti svoje hčere”. Ko se je s francosko revolucijo to prekinilo, se je začelo govoriti o novem ravnotežju. V mir in pravico so imeli novi voditelji narodov le malo vere in zato so gradili ravnotežje na tem, kar je znala ustvariti oboroževalna industrija.

Ko se je druga svetovna vojna končala, se je svet skušal rešiti v novo pojmovanje ravnotežja. Človeštvo je bilo ranjeno v svojih osnovah in v takih časih je lepo govoriti o idealih in pravicah, ki se nikdar ne ozira na nobeno ravnotežje in mora biti vedno in povsod enaka in veljati za vse čase. Ko so gradili Organizacijo združenih narodov so zapisali ta načela v osnovno listino in mnogi so verovali, da prihajajo novi časi. Res je bilo pričakovati, da je na tem mnogo osnov za lepše poglede v bodočnost človeštva. In ta vera je bila upravičena, ker so ZDA resno podpirale OZN, dasi so bile tehnično najbolj opremljena država na svetu in je tri leta trajalo, da so bile ZDA edine, ki so imele atomsko bombo in so bile absolutni gospodar svetovnega ravnotežja. Toda temu ni bilo dolgo tako: po 1. 1945 je vsa politika ZDA obstojala v tem, da je igrala vlogo gasilice in ameriški diplomati so morali tekati po vsem svetu, da so gasili požare, ki so jih prižigali komunisti. Ruska zunanja politika je trdila, da ZDA izrabljajo svojo premoč v atomskih bombah in da komaj čakajo na priložnost za napad.

Po nekaj letih so sovjeti spodnesli to ravnotežje in ZDA niso bile več edini posestnik atomske bombe. Sovjeti so celo pohitili in prehiteli ZDA, ko so zgradili prvo hidrogensko bombo. Ravnotežje se je nevarno premaknilo in v ZDA je rastel preplah; ponekod se je govorilo, da je bilo napačno, da ZDA niso podrle ravnotežja in izrabile priliko, ko sovjeti še niso imeli takega orožja. V zadnjih dveh letih je premoč sovjetov še naraščala. Iz sredine ruskega ozemlja je bilo možno streljati atomske in hidrogenske bombe na ZDA, v ZDA pa so se morali hvaliti s tem, da so govorili o tem, kakšne bombnike imajo...

In vendar ni prišlo do presenečenja. Tudi sovjeti niso izrabili premoč, ko so jo imeli v zadnjih dveh letih. (Vsaj premoč za nenadni napad). Hruščev je postal absolutni gospodar sovjetov, vendar doma te svoje moči ne kaže; raje potuje okoli po svetu in drugim pripoveduje, kako je močan. Pri tem mu je vse eno, kdo so poslušalci, ali Nemci ali pa Albanci, ki dosedaj nikdar niso imeli časti biti činitelji v svetovni politiki. Ko se je vrnil domov, so Hruščeva pozdravili z velikanskimi manifestacijami — in to za to, kar je dosegel v majhni Albaniji.

Ravnotežje se je sramežljivo skrilo v kot in zre od tam, kaj bodo povedali oni v Ženevi, Moskvi in Washingtonu. Ali pa sploh ne gleda tako daleč, ampak

Konec Ženeve in blokada Berlina?

V Ženevi v Švici so se pogajanja med zunanjimi ministri USA, Anglije in Francije na eni in ZSSR na drugi strani nadaljevala v mučnem ozračju nepopustljivosti. Med tem ko so takoj po vrnitvi zunanjih ministrov iz USA z Dullesovega pogreba opazovalci ugotavljali, da je seja med poletom v Evropo dala prav za prav prve pozitivne rezultate, ki dajejo upanje na vsaj malenkosten uspeh ženevske konference, pa so se vse utvare razblinile v nič, ko so zunanji ministri sedli zopet za mizo v Palači narodov in ko je Gromiko ponovil že tolikokrat ponavljane sovjetske zahteve o umiku zahodnih sil iz Berlina. Ponovil je zahtevo, da je treba Berlin spremeniti v svobodno mesto, postavil pa je dve alternativni: 1) zahodne čete bi smele ostati v tem svobodnem mestu, če bi se jim pridružile tudi sovjetske čete. Vzhodni del Berlina bi seveda še nadalje ostal pod zasedbo samo sovjetskih oddelkov. 2) zahodne sile bi odšle iz Berlina in bi jih nadomestili z vojaškimi oddelki nevtralnih držav, zopet samo v Zahodnem Berlinu.

Te predloge Gromika so zapadnjaki takoj odklonili za nesprejemljive. Gromiko je tudi zahteval, da naj Zapad preneha s protikomunistično propagando iz Zahodnega Berlina, zahodnjaki pa so mu odgovorili s svojo zahtevo, da naj sovjeti prenehajo s svojo komunistično propagando iz Vzhodnega Berlina.

Na tiskovni konferenci v Washingtonu je nato Eisenhower ponovil svoje stališče, da ne bo odšel na vrhovno konferenco, če konference zunanjih ministrov v Ženevi ne bo pokazala zadostnega napredka. Prav tako je Herter povsem jasno in odločno povedal Gromiku, da zahodnjaki ne bodo zapustili Berlina “nikdar in tudi ne bomo pristali na kakršnekoli koncesije v tem oziru”, vse dotlej, dokler se ne bo uredilo vprašanje celotne Nemčije. Tako je prepad med Zahodom in Vzhodom ostal prav tako globok, če se ni še poglobil, kakor je bil pred to konferenco.

Zahodnjaki so se na tej konferenci znova znašli v težavnem položaju tudi zaradi izjav, ki jih izven konference daje Hruščev. Zlasti USA se je zapletla nekako v dvojen razgovor o istem predmetu. USA razpravlja z ZSSR v Ženevi, toda mora istočasno paziti na vsako besedo, ki jo izgovori Hruščev, na stotine kilometrov vstran od Ženeve, išoč poti, ki naj jo hodi v svoji politiki. Kadar v Ženevi sovjetski zunanji minister Gromiko reče eno stvar, mu ameriški zunanji minister Herter odgovori drugo. In kadar Hruščev kjer koli reče eno stvar, mu v Washingtonu zunanje ministrstvo ali Eisenhower sam odgovori drugo. Ta dvojni razgovor traja že tedne. Ker pa Gromiko govori samo to, kar mu naroči njegov gospodar, zato ne velja tisto, kar pravi Gromiko, pač pa tisto, kar pove Hruščev.

Hruščev je to povedal povsem jasno že pred meseci, ko je izjavil, da zunanji ministri sami ne bodo mogli ničesar urediti, ker morejo delati sklepe in sporazume samo “težki kalibri” na vrhovni konferenci, kakor sta on in Eisenhower.

poslušati tiste, ki sploh nimajo javne besede: to so tisti, ki delajo v laboratorijih in na univerzah, kjer varijo orožje in nove vrste mamila, ki lahko spremenijo ravnotežje ne samo na svetu, ampak kar odpravijo vse, kar je z zemljo v zvezi in sploh ne bo treba več loviti niti osnovnih elementov tistega, kar naj bi bilo neko novo ravnotežje. Na svetu je zavladalo nekaj novega in ponekod že pišejo, kaj je to: govore o ravnotežju strahu. Ljudem je ušlo iz rok vse, kar jim je bilo dosedaj najljubša igra; niso več gospodarji elementov, ki naj bi držali ravnotežje pokonci. Dosedaj so merili ravnotežje po svojih merilih o pravicah, miru in sožitju. Ko je bilo te igre dovolj, se jim sedaj ponuja za ohranitev ravnotežja tisto, česar se vsi enako boje.

Če se danes še ohranja mir, potem ga ohranja to ravnotežje strahu, ker prinaša za vsakega smrt v enaki meri. Ljudje pa se smrti boje vse življenje in zato je verjetno, da bo to ravnotežje strahu ohranjalo mir še dolgo, dolgo dobo.

Eisenhower je priznal to dejstvo na nedavni tiskovni konferenci, ko je izjavil: “Bilo bi nerealistično misliti, da bi zunanji ministri mogli skleniti vrsto sporazumov, ki bi bili važni za svet, kajti zunanji ministri končno delajo in govore le po navodilih svojih predpostavljajenih.”

Konferenca zunanjih ministrov v Ženevi se je začela pred enim mesecem in ni prišla nikamor. Tudi javna debata med Hruščevom in ameriškim zunanjim ministrstvom ni privedla nikamor. Ženevski razgovori so zaviti v zmerne fraze. Razgovori med Hruščevom in Eisenhowerjem so manj diplomatski.

Tako je 22. maja, ko so se zunanji ministri slovesno pogovarjali v Ženevi in niso sklenili ničesar, Hruščev v Moskvi grozil, da bo podpisal separatni mir z Vzhodno Nemčijo, če se v Ženevi ne bodo sporazumeli.

Ameriško zunanje ministrstvo je to njegovo izjavo premelevalo tri dni in 25. maja odgovorilo, da Hruščev s svojimi groznjami ne podpira zunanjih ministrov v Ženevi.

Naslednji dan, 26. maja, je Hruščev zagrozil Washingtonu, da bo postavil raketna oporišča v Albaniji, če bo USA začela postavljati svoja raketna oporišča v Grčiji in Turčiji.

Ameriško zunanje ministrstvo je zopet tri dni premelevalo to njegovo izjavo in 29. maja obtožilo Hruščeva, da namenoma slabša svetovni položaj, ker grozi Grčiji in Turčiji.

Naslednji dan — Hruščev ne potrebuje tri dni za premišljevanje, s čem naj zopet grozi — je znova spregovoril. Tokrat je iznenada izjavil, da sovjeti nimajo nobenega razloga, zakaj bi dajali koncesije na ženevski konferenci.

Medtem so se pogajanja v Ženevi nadaljevala, vrteč se v začaranem krogu, iz katerega ni izhoda in iz katerega ne bo izhoda, dokler bo Hruščev govoril tako, kakor govori sedaj. Vse, kar je Eisenhower na take izjave Hruščeva mogel odgovoriti, je bilo: “Nekatere izjave, ki jih je dal Hruščev, prav gotovo niso bile preračunane za olajšanje napetosti med Vzhodom iz Zahodom.”

Zahodni ministri so se začeli med seboj razgovarjati o določitvi datuma, kdaj naj končajo brezuspešno konferenco. Zlasti ameriški zunanji minister Herter je postal odločen, da ne bo dolgo zavlačeval konference.

Medtem je za zahodnjake nastopil nov moment z izjavo vzhodnonemškega komunističnega propagandista Gerharta Eislerja, ki je objavil, da “vzhodnonemški delavci zahtevajo totalno blokado Zahodnega Berlina, če bo Zahodna Nemčija izvedla svoj načrt o volitvah novega predsednika 1. julija.” Vzhodnonemško delavstvo da ta načrt smatra za “izzivanje” in ugotavlja: “Če bo kljub vsem naporom v Ženevi za doseg

Banane v Albaniji?

Hruščev se je po 12 dnevem obisku v Albaniji vrnil skozi Budimpešto v Moskvo. V Albaniji je prepotoval deželo po dolgem in počez. Ustavil se je v najjužnejšem albanskem mestu Korči, komaj 12 km. od grške meje, kjer je zagrozil Grčiji, da bodo sovjetske rakete letale nanjo iz Albanije, če bo dovolila Amerikancem postaviti raketna oporišča na svojih tleh. Nato se je podal v najsevernejše mesto v Albaniji, v Skader, kjer je grozil Italiji s sovjetskimi raketami iz Albanije, če bo dovolila Amerikancem raketna oporišča onstran Jadrana.

Z albanskim predsednikom Enverjem Hodžo, ki je še edini komunistični predsednik v sovjetskih satelitih, ki se je obdržal na vrhu iz časov Stalina, je na pripravljenih javnih zborovanjih Hruščev govoril albanskemu ljudstvu, da ga ZSSR ne bo nikdar zapustila in da bo napadla vsakogar, ki bi se drznil dotakniti se Albanije. Groznja je letela na Tita, za katerega poročajo, da je v Beogradu že pred več meseci s svojimi gospodarstveniki, vojaškimi in političnimi strokovnjaki pripravljaj okolščine za zasedbo Albanije. Jugoslovanski komunistični voluhni, ki so jih Albanci ujeli na svojih tleh, da so bili poslani v Albanijo za pripravo terena.

Napad komunizma na Južno Ameriko

Nemiri, stavke in splošna zmeda, ki se širijo po južni Ameriki, so povsem jasen znak, da je Moskva izdala povelje za osredotočen napad komunizma na južnoameriške države.

Komunisti so se zagrizli v kubansko revolucijo, dasi so ves čas sodelovali tudi z Batisto in si po zmagi Castra začeli prisvajati zasluge za zrušitev diktature. Vrnili so se v odločilne položaje v Castrovi vladi in pripeljali tako daleč, da je bil Castro prisiljen v svojem dnevniku “La Nación” udariti po njih in objaviti, da “revolucija ni imela in ne bo imela nobene zveze s komunizmom.”

S Kube so komunisti razvili načrtno akcijo proti srednjeameriškim državam, ki ležijo okoli za USA in zahodni svet življenjsko važne Paname z njenim prekopom. S plačanimi oboževanimi edincami so zanetili spopad med Nicaraguom in Costa Rico, pogнали na ulice pred policijske in vojaške puške delavstvo in uradništvo v Ekvadorju, v Kolumbiji, dijaštvo v Paragvaju in bančne uradnike in druge sindikate v Argentini.

V vseh teh državah vlade obtožujejo komuniste za nered in nemire. Demonstraciji v Guayaquilu in Ekvadorju so zahtevale osem mrtvih in nad 100 ranjenih. Predsednik Camilo Ponce je proglasil obsedno stanje po vsej državi zaradi “komunistične anarhije in napada od zunaj.”

Po spopadu med policijo in študenti v Asuncionu je diktator Strossner znova vzpostavil obsedno stanje in razpustil parlament. Tudi on je objavil, da so nemire izzvali komunisti. Paragvajska policija išče pobeglega komunističnega vodjo Oscarja Credyta, za katerega pravijo, da se je vrnil v Paraguay in vodi nemire.

V Kolumbiji je vlada obtožila komuniste za vrsto stavk in nemirov v zadnjih tednih. V Argentini je vlada, ki je pred nedavnim prepovedala komunistično stranko, objavila, da so komunisti in del peronistov sklenili sporazum o skupnem nastopu proti obstoječemu redu. Prav tako je v ponedeljek argentinska vlada proglasila sedaj še bolgarskega poslanika za nezaželjeno osebo, ker so našli v poslanstvu tajno radij-

mirne rešitve berlinskega problema Adenauer mobiliziral parlament v Zahodnem Berlinu, potem se ne sme ves čas, ko bo parlament zasedal v Zahodnem Berlinu, dovoliti niti enemu transportu dohod v Zahodni Berlin.”

Ker je rok za zapustitev Zahodnega Berlina, 27. maj, ki ga je postavil Hruščev, že potekel in to v okolščinah, proti katerim Hruščev ni mogel ničesar napraviti in je tako doživel velik prestižni poraz, je Moskva iznašla nov razlog za groznjo o blokadi Berlina.

Hruščeva je spremljal po Albaniji so-

vrjetski vojni minister Malinovski. Ta je pregledal sovjetska podmorniška oporišča ob albanski obali in kraje, kjer naj sovjeti postavijo svoja raketna oporišča, če jih že niso.

Iz Albanije je Hruščev odletel na kratek obisk v Budimpešto, od tam pa v Moskvo. V Moskvi o svojem obisku v Albaniji ni dal nobene izjave. Razen njegovih izjav v Albaniji o potrebi ustavitve balkanske razorožene cone, v katero naj bi spadale Albanija, Grčija, Turčija, Jugoslavija, Bolgarija in Romunija ter morebiti Madžarska, opazovalci niso mogli ugotoviti točnega razloga za njegov obisk. Propagandnega učinka njegova prisotnost v Albaniji na Grčijo, Italijo in Turčijo ni izzvala, vsekakor pa bo razvoj na Balkanu v bližnji bodočnosti pokazal, kakšne načrte je Moskva začela izvajati na tem področju. Potovanje Hruščeva je bil prvi korak v teh načrtih.

IZ TEDNA V TEDEN

Stalni delegati južnoameriških držav pri Organizaciji združenih narodov so sklenili, da se bodo zavzemali, naj bi bil predsednik jesenske glavne skupščine te svetovne ustanove stalni perujski delegat Viktor Andrej Belaunde.

Dr. Fidel Castro, predsednik kubanske vlade, se je odločil, da bo kljub protestom domačih in inozemskih gospodarstvenikov, izvedel agrarno reformo po svoji zamisli. Po novem zakonu bo vlada zaplenila velika posestva, ki jih imajo na Kubi zlasti Severni Amerikanci, pa tudi domači veleposestniki. Od Severnih Amerikancev ima na Kubi največ posestev predsednik ravnatelj-skega zbora družbe Aluminium Corporation of America in sicer 92.200 hektarjev, t. j. skoro četrtino otoka. Po novem zakonu bodo tuji lahko imeli na Kubi posesti samo do 440 hektarjev. Od domačih gospodarstvenikov so proti agrarni reformi, kakor si jo zamišlja

sko oddajno in sprejemno postajo.

Tudi v sicer mirnem Urugvaju, kjer so v južni Ameriki že stoletja najbolj zakoreninjene demokratske tradicije, poskušajo komunisti izrabljati težak gospodarski položaj zaradi nedavnih silovitih poplav. Komunistični agitatorji širijo nezadovoljstvo med od poplav prizadetim prebivalstvom, zlasti v uničenem mestu Paso de los Torros, proti vladi, ker da prepočasno pomaga žrtvam poplave in so poskušali organizirati protestni pohod na Montevideo.

Iz vseh teh dogodkov je jasno razvidno, da se je vsa akcija skrbno pripravila v enem samem središču, v Moskvi in da so od tam krajevni komunisti dobili ukaze povzročati nemire kjer in kadar koli se pokaže prilika za to. Rezultati teh ukazov so nasilja, nemiri in demonstracije po mnogih južnoameriških državah. Kjer je ostal položaj miren, komunisti zaenkrat še niso dobili navodil ali pa ni razlogov za nemire.

Čeprav za skoro vsi nemiri in neredi stoje kot glavni vzrok komunisti, pa je tudi res, da se je komunistom posrečilo spraviti na ulice demonstrante zaradi gospodarsko in socialno neurejenih razmer v južnoameriških državah. Toda komunisti uspešno izrabljajo sleherni priliko za svoje cilje.

Načrtna in osredotočena akcija komunizma v južni Ameriki je viden znak, da se komunisti po nalogu iz Moskve borijo za povečan vpliv in nadvlado tudi nad tem kontinentom. Uporabljajo vse možnosti za doseg tega cilja. V Urugvaju je ZSSR predložila vladi, da ji je pripravljena s velikimi denarnimi vsotami priskočiti na pomoč žrtvam nedavnih poplav. Tudi komunistični predstavniki v Argentini so se tako vmešavali v delovanje krajevnih delavskih sindikatov, da je bila vlada prisiljena izgnati več njihovih diplomatov. Prav tako je povsem razvidno, da so komunisti v Argentini sedaj odšli v podzemlje. Tajno tiskajo svoje glasilo in ga razpečevajo.

Komunisti imajo en sam cilj pred seboj: doseči nadvlado nad svetom. Zato povzročajo nered kjer koli morejo, sedaj tudi po južni Ameriki, da bi v zmešnjavi dosegli gospodstvo tudi nad tem kontinentom.

vjetski vojni minister Malinovski. Ta je pregledal sovjetska podmorniška oporišča ob albanski obali in kraje, kjer naj sovjeti postavijo svoja raketna oporišča, če jih že niso.

Iz Albanije je Hruščev odletel na kratek obisk v Budimpešto, od tam pa v Moskvo. V Moskvi o svojem obisku v Albaniji ni dal nobene izjave. Razen njegovih izjav v Albaniji o potrebi ustavitve balkanske razorožene cone, v katero naj bi spadale Albanija, Grčija, Turčija, Jugoslavija, Bolgarija in Romunija ter morebiti Madžarska, opazovalci niso mogli ugotoviti točnega razloga za njegov obisk. Propagandnega učinka njegova prisotnost v Albaniji na Grčijo, Italijo in Turčijo ni izzvala, vsekakor pa bo razvoj na Balkanu v bližnji bodočnosti pokazal, kakšne načrte je Moskva začela izvajati na tem področju. Potovanje Hruščeva je bil prvi korak v teh načrtih.

Castro, zlasti lastniki tobačnih nasadov, ki zatrjujejo, da so določila zakona o agrarni reformi v nasprotju z ustavnimi določili o zavarovanju privatne posesti.

Predsednik francoske vlade Michel Debré je zahodne zaveznike prosil, naj imajo več razumevanja za francoski problem v Alžiru. Če se to v bodoče ne bo zgodilo, potem bo Francija prisiljena načeti prasanje bodočega francoskega sodelovanja v zahodnoevropski obrambni skupnosti in v drugih skupnih zavezniških obrambnih dogodbah.

Singapur, ki je bil 140 let angleška kolonija, je postal neodvisna država. Te dni je stopila v veljavo ustava za to državo, vlado je postavil generalni tajnik levičarske politične skupine Lee Kuan Yew, ki je pri volitvah dobila največ glasov.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Prvi kongres čilske krščanske demokracije

Od 27. do 31. maja je bil v Santiagu, glavnem mestu Čila, prvi kongres čilske krščanskodemokratske stranke. Udeležilo se ga je blizu 1.000 strankinih delegatov iz vse države. Odzvala pa so se vabilu, da pošljejo svoje delegate in opazovalce, vse krščansko-demokratske stranke Južne Amerike. Zastopana je bila na kongresu tudi CDUC (Zveza krščansko-demokratskih strank za Srednjo Evropo), v kateri so povezane krščanskodemokratske stranke Letonske, Litve, Poljske, Čehoslovaške, Madžarske in Slovenije.

Slovesna otvoritev kongresa je bila v "sala de honor" v čilskem parlamentu 27. maja zvečer. Prisostvovalo je otvoritvenemu zborovanju okrog tisoč strankinih delegatov in številno občinstvo. Predsedoval je predsednik stranke Patricio Aylwin, predsedstvo pa so tvorile najvidnejše vodilne osebnosti stranke z Eduardom Freyem na čelu. Po pravilniku za ta kongres so tvorili častno predsedstvo kongresa vodje inozemskih delegacij. Zasedli so častna mesta na odru poleg predsedstva: Dr. Luka Ayarragaray, vodja argentinske delegacije, Franco Montoro, poslanec za mesto Sao Paulo, vodja brazilske delegacije, Miloš Stare, vodja delegacije CDUC ter zastopniki iz Ekvadorja, Bolivije, Urugvaya in Peruja. Drugi dan je prišel na kongres tudi zastopnik venezuelske krščanskodemokratske stranke.

Ko so stoji odpeli državno himno, je strankin tajnik predstavil navzočim člane inozemskih delegacij ter vsakega posebej pozdravil. Vrsto govorov je nato otvorila zastopnica ženske veje stranke organizacije. Glavni govornik je bil predsednik stranke Aylwin. Inozemske delegacije so pooblastile dr. Ayarragaraya, da je v njihovem imenu pozdravil navzoče in želel uspeh kongresu.

Naslednji dan so začele zasedati razne sekcije kot organizacijska, sindikalna, politična in zunanje-politična.

Notranjepolitični program stranke

Največje zanimanje je bilo ne samo med delegati, ampak tudi v javnosti za debato in rezultate v notranjepolitični sekciji. V tej sekciji so bili predloženi trije strankini programi, ker se v pripravah za kongres tri skupine v stranki niso mogle zediniti na en program. Razlike so bile delno ideološkega, delno taktičnega značaja. Tudi si niso bili edini glede stališča, ki naj ga zavzamejo do sedanje vlade. Prvo skupino, v imenu katere je podpisal program Jaime Castillo, so nazivali izolacioniste in puriste. Drugo skupino, za katero je podpisal program Jorge Cash, so označevali kot skupino, ki stremi za močno naslonitvijo na levo. Tretji program pa je poleg predsednika stranke

in ostalih podpisal bivši kandidat za državnega predsednika senator dr. Eduardo Frey Montalva. Po dolgotrajnih razpravah je pri glasovanju dobil večino program tretje skupine z 71 glasovi. Prva skupina je dobila 58, druga pa 18 glasov.

Po tem glasovanju je vse napeto pričakovalo debate v plenumu. V navzočnosti vseh delegatov je ta debata trajala v plenumu polnih 11 ur. Začela se je v soboto ob štirih popoldne in končala v nedeljo zjutraj, ob 3 uri, ko je pri drugem glasovanju dobila tretja skupina, t. j. Freyeva, absolutno večino. V odnosu do komunizma ima zmogovita skupina v programu dobesedno to: "Krščansko-demokratska stranka podarja svoje neuklonljivo opozicijsko stališče do komunizma. Med obema so temeljne razlike. Imata različno pojmovanje o človeku, njegovih pravicah in o družini; o gospodarstvu in o državi. Imata različne taktike in bistveno različne cilje. Zato med njima ne more biti niti zvez, niti paktov, bodisi političnega, parlamentarnega ali volilnega značaja."

Opazovalci in tuji delegati so mogli ugotoviti, da ima Eduardo Frey ne samo absolutno večino med delegati v stranki, ampak, da so to njegovi naravnost navdušeni pristiaši.

Zunanjepolitična komisija

je začela zasedati v četrtek 28. maja popoldne. Predsedoval ji je dr. Horacio Walker, bivši zunanji minister in senator. Poročevalec o zunanje-političnem programu stranke je bil senator Radomiro Tomič. Zasedanju te komisije, v kateri je sodelovalo okrog 30 članov, sta prisostvovala tudi Miloš Stare, vodja delegacije CDUC, in Jorge Kibedi, član delegacije.

Ko je bila razprava o zunanjepolitičnih smernicah po triurni debati končana, je Miloš Stare predlagal komisiji in jo prosil, da bi se zavzela za zasužnje ne srednjeevropske narode. Stavil je predlog, da bi zunanjepolitična komisija predložila strankinemu kongresu besedilo brzojavke štirim zunanjim ministrom, ki zasedajo v Ženevi z opozoritvijo, da nemškega vprašanja ni mogoče reševati samostojno. Miloš Stare, ki je že pred zasedanjem predsedniku komisije izročil pismen predlog, je istega v imenu CDUC tudi ustmeno utemeljeval takole:

1. CDUC je mnenja, da berlinskega vprašanja ni mogoče reševati ločeno od nemškega problema. Zato je edina možna rešitev v sklenitvi miru z Nemčijo in združitve obeh Nemčij.

2. CDUC smatra, da morajo zahodni zavezniki dolžnostim, ki jih imajo do zasužnjenih narodov Srednje Evrope, dati prednost pred obveznostmi, ki jih ima-

jo do Nemčije. Ti narodi Srednje Evrope so bili žrtve nacističnega nasilja ali okupacije med drugo svetovno vojno. Zato je treba o pravicah in koristih podjarmljenih srednjeevropskih narodov razpravljati vsaj istočasno z nemškim problemom.

3. Zahodne zaveznike je treba opozoriti na dejstvo: Če bo nemško vprašanje rešeno tako, da bo ostal nerešen problem zasužnjenih srednjeevropskih narodov, bodo ti narodi prišli do prepričanja, da so brezpogojno prodani Sovjetski zvezi.

4. Osnovni cilj narodov Srednje Evrope je ta, da si znova pridobijo svobodo, demokratične vlade in možnost razvoja ter napredka v vseh panogah narodnega življenja.

Po razpravljanju položaja srednjeevropskih narodov, ki trpijo pod komunističnim nasiljem, je zunanjepolitična komisija osvojila pobudo Miloša Stareta ter soglasno odobrila predlog, ki ga je formuliral poročevalec senator Tomič, da naj plenum kongresa odobri brzojavko vsem štirim zunanjim ministrom, ki zasedajo v Ženevi.

Na zasedanju plenarne skupščine kongresa, ki je bila v petek 29. maja popoldne, je bilo soglasno odobreno poslati vsem štirim zunanjim ministrom v Ženevi naslednjo brzojavko:

"Prvi kongres krščansko-demokratske stranke v Čilu je soglasno sklenil obrniti se s prošnjo na zunanje ministre štirih velesil, zbrane na konferenci v Ženevi, da naj se razpravlja o svobodni samoodlobi srednjeevropskih narodov istočasno s problemom nemškega naroda."

Člani inozemskih delegacij so bili v soboto 30. maja sprejeti pri predsedniku čilskega parlamenta, s katerim so ostali v razgovoru skoro celo uro. Razgovarjali so se o razmerah krščansko-demokratskih strank v Južni Ameriki, pa tudi o problemih srednjeevropskih narodov.

V nedeljo 31. maja je bil kongres zaključen z velikim manifestacijskim zborovanjem, katerega se je udeležilo nad 20.000 simpatizerjev krščansko-demokratske stranke. To zborovanje je bilo lep zaključek uspelega kongresa.

Tuji opazovalci in delegati so mogli ugotoviti sledečo značilnost na kongresu: Čilska krščansko-demokratska stranka zajema najširše plasti naroda: delavce, kmete, študente in intelektualce. Stranka je dobro organizirana, v njej vlada demokratičen duh in se, ji pozna tradicija političnega življenja v Čilu. Razpolaga z velikim številom odličnih govornikov iz najrazličnejših poklicev. Med njimi prevladujejo mladi.

Ideološko pa je še v stanju razčiščevanja in je na dobri poti, da se uveljavi tudi v čilski državni upravi.

Šopek belih krizantem

Vam, dragi bratje, na vaš samotnem grobu,

"...kjer križ ne, kamen ne stoji, kjer luč nobena ne brli..."

Vam, dvanašterim tisočem iz "rodu Benjaminovega", ki ste položili svoja življenja na oltar domovine;

Vam, ki vas je zaslepljeni rodni brat poklal kakor nedolžna jagnjeta in se ob tem naslajal ob curkih vaše krvi, ko vas je pehal v kraška brezdnja;

Vam, ki ste posejali naše gozdove s svojimi trupli in vam samotni bori pojo turobno uspavanko;

Vam, ki vas je podivjana človeška zloba ugonobila v germanskih in laških koncentracijskih taboriških;

Vam vsem, ki ste od svojih krvnikov bili zaznamovani s pečatom sramote in izdajstva;

Vam očetom, bratom, sinovom, možem in ženinam, ki vas objokujejo vaši dragi preostali;

Vam, posebno vam, ki nimate nikogar, ki bi na vaš slovenski Veriuh duš dan potočil solzo za vami.

Mar res

"...nikdo nocoj se vas ne spomni?"

Sestra! Brat!

Poromajva v duhu na te grobove in položiva nanje šopek belih krizantem.

Darujeva blagohotno za pokoj njihovih duš!

-x

ARGENTINA

Predsednik dr. Frondizi bo 3. julija obiskal mesto Santiago del Estero ter bo prisostvoval odkritju spomenika biv. radikalnemu predsedniku Hipolitu Yrigoyenu.

Biv. predsednik revoluc. vlade v Argentini gen. Aramburu je po obisku Italije in Švice prišel v Pariz. Na vprašanje časnikarjev o sedanjih težavah v Argentini je izjavil, da je po njegovem mnenju v sedanji argent. gospodarski stiski najnujnejša stabilizacija vrednosti denarja. Sedanje gospodarske težave v nobenem primeru ne utemeljujejo alarmantnih poročil iz Argentine v inozemstvu. Na vprašanje, če dopušča možnost prevrata v Argentini, je dejal: "Za presojo položaja kake dežele je osnovni pogoj, da se ljudje otresejo sleherne ambicije in teženj po osebnih koristih. To je edini način, da se lahko vsa skrb posveti samo splošnim koristim. Prepričan sem, da v Argentini ne mislijo ljudje zaupati svoje usode možem, ki naj bi jim delali čudeže, ampak demokratičnim republikanskim ustanovam. V ohranitvi in delovanju teh ustanov bo dežela našla socialno sožitje državljanov, notranji mir in ustvarjalno silo za določevanje svoje usode. Vsi tisti, ki se oddaljujejo od teh načel, ne verujejo v sposobnost, da bi ljudstvo samo izvrševalo svoje pravice. Verujem, da je v spoštovanju volje naroda rešitev dežele".

General Aramburu bo iz Pariza odpoštoval na obisk v Zahodno Nemčijo, kjer bo na povabilo zahodnonemške vlade in nemških industrialcev prebil pol meseca.

Movimiento de Unidad y Coordinación Sindical — Gibanje za sindikalno enotnost in koordinacijo, v katerem je včlanjenih 19 gremijev, nad katerimi imajo svoj pliv komunisti, je za sredo v prejšnjem tednu, sklicalo v Bs. Airesu javno zborovanje na Kongresnem trgu v podporo stavkujočim bančnim uradnikom. Zvezna policija je zborovanje prepovedala, priveditlji so pa kljub temu z letaki pozivali delavstvo in uradništvo na zborovanje. Na te priprave je policija odgovorila z opozorilom javnosti, da je zborovanje prepovedano in da ga bodo oblasti preprečile. V ta namen so napovedane dne močni oddelki policije, orožništva ter vojske in mornarice blokirali vse ulice, ki vodijo na Kongresni trg. Oddelki orožništva so zastražili vse denarne zavode in državne urade, po ulicah so pa patrolirali vojaki s puškami in nasajenimi bajonetami. Vsi, ki so od blizu videli te priprave, so se prepričali, da oblast misli zares in vsakogar je minila volja, da bi delal izgrede in nemire.

Po zadnji objavi dogovora med komunisti in peronisti za prirejanje javnih izgrediv in nemirov ter priprav za izvedbo prevrata, ki naj bi zopet spravil na površje peroniste, je v komunističnem Gibanju za sindikalno enotnost in koordinacijo prišlo do krize. Proti komunistom so začeli nastopati vsi tisti sindikalisti, ki ne marajo biti slepo orodje komunistov za izvajanje njihovih prevratnih načrtov. Zaradi tega se je začelo tudi vračati vedno več bančnih uradnikov na delo. Sindikat bančnih uradnikov je namreč včlanjen tudi v navedenem sklopu 19 komunističnih gremijev v Gibanju za sindikalno enotnost in koordinacijo.

V vojaški bazi Esperanza na argentinskem področju Antarktike že od 5. maja nimajo radijske zveze z vojaško patroljo, ki je oddaljena od baze kakih 250 km. Člani vojaške patrolje so dobro opremljeni ter imajo s seboj hrane še za en mesec. Vojaške oblasti so poslale na Antarktiko posebno reševalno odpravo.

Argentinska vlada je proglasila bolgarskega poslanika Borisa Popova za "nezaželeno" osebo v Argentini. Do te odločitve je vlado privedlo dejstvo, da je imel na bolgarskem poslanstvu tajno radijsko oddajno postajo, s katero je pošiljal netočna poročila v inozemstvo. Vse oddaje so argentinske oblasti prestregle in jih tudi poselne na plošče. Sklep o izgonu je poslaniku Popovu sporočil osebno argent. zunanji minister dr. Diogenes Taboada. Boris Popov je sedaj že peti komunistični diplomatski uradnik, ki ga je v zadnjem času izgnala argentinska vlada zaradi vmešavanja v argentinske notranje zadeve in komunističnega rovarjenja.

V Argentini bodo imele vse šole v juliju zimske počitnice. Otroci ljudskih šol jih bodo imeli od 8. do 17. julija.

Pri dopolnilnih občinskih volitvah v mestu Catamarca so prejšnjo nedeljo zmagali vladni intransigentni radikali. Opozicija izjavlja, da bo proti volitvam vložila pritožbo.

Komunizem v Argentini

Tukajšnji nemški dnevnik "Argentinisches Tageblatt" je 2. junija pod gornjim naslovom objavil članek, ki ga je napisal Dr. J. E. A. (Alemann, šef urednik in solastnik lista). "Svobodna Slovenija" prinaša prevod članka zato, ker hoče kot glasilo protikomunističnih Slovencev po vsem svetu pokazati, kako se počasi jasnijo pogledi tudi drugim. Za nas same je pa članek le potrdilo, da komunistične metode in taktika v bistvu teže vedno k istemu cilju.

Notranji minister Vitolo je 2. junija vnovič opozoril na komunistično nevarnost. Za mnoge ljudi je značilno, da priključijo vedno v časih socialnih in gospodarskih kriz komunistično nevarnost; iščejo pač — tako bi lahko rekli — črnega kozla, ali pa tudi samo izgovor zato, da bodo lahko na splošno vse bolj trdo prijeli. Ima pa komunizem zelo hvalježno polje pri tako zapletenem političnem položaju, kakor je sedaj pri nas, ko je s pomočjo radikalnih politikov obeh skupin nastala taka zmeda pojmov. Volitve v Mendozii, pri katerih so komunisti število svojih volilcev več ko podvojili, so zelo jasno opozorilo. Ljudem, ki komunizma v Argentini ne vzamejo resno, se bi moglo zgoditi isto, kot tistemu možu, ki je prišel tožiti zdravnika, da ima krokodila v svoji spalnici in da mu ta ne da spati. Zdravnik mu da tableto za spanje in ga pošlje domov. Naslednji dan je mož ponovno z isto pritožbo pri zdravniku. Pa dobi dve tableti. Tretji dan pride spet in dobi deset tablet. No, pa ga ni več. Krokodil ga je namreč požrl.

Pa vendar komunistična nevarnost ne grozi tam, kjer jo vlada sluti, ali tam, kjer jo, kakor pravi, išče. Gotovo je res, da se komunistično okuženje v sindikatih samih širi. To pa je zakrivila vlada sama, ki je v vseh razmerah hotela izvajati zakon o poklicnih združenjih; pri tem postopku je kar brez strahu dajala podporo ekstremnim delavskim voditeljem, zmernim delavskim voditeljem pa je zavila vrat. Če bi se že z vsega po-

četka dala podpora zmernejšim sindikalnim voditeljem — in to se da napraviti na kaj različne načine — bi bil ta problem dandanes mnogo manj pereč. Mnogo hušji, kakor je komunizem v sindikatih, je ta pri vladi, na vseučiliščih in pri političnih strankah, ki sicer niso komunistične.

V več pokrajinskih vladah sede ljudje na visokih položajih, ljudje, ki svojega komunističnega prepričanja niso nikdar zamažali. Take primere imamo v pokrajinah Buenos Aires, Cordoba in Mendoza. Visok uradnik komunist je nevarnejši kot 10.000 komunističnih delavcev; če pa sedi tak uradnik poleg tega še na ključnem položaju, recimo v kakem ministrstvu za delo, potem je še mnogo bolj nevaren. Preden nam torej vlada govori o komunizmu, naj se potruzi in izčisti svoje lastne vrste.

Na vseučiliščih je položaj še posebno težak zato, ker so popolnoma spolitizirana. Samo en primer: če lahko beremo na črni oglasni deski neke tukajšnje fakultete manifest stavkujočih bančnih uradnikov, potem že vemo, kako daleč smo prišli. Ti znaki za alarm na univerzah so tako pogosti, da je težko, jih v celoti navajati. Ali naj posebej opozorimo na to, da je pri boju za svobodno univerze nastalo protiklerikalno razpoloženje, ki se je prelilo v čisto pozitivne marksistične vode? Ali naj podčrtamo napore za ustvarjanje dijaških in delavskih združenj, pri katerih kar prekipava komunističnih fraz? Ali naj s prstom pokažemo na marksistično ideo-

logijo številnih vseučiliških profesorjev, ki skušajo v tem smislu vplivati na mladino? Ideološko izžarevanje univerz je preveliko, da ta problem ne bi kar nič upoštevali. Pa je tudi za to dobro in enostavno zdravilo: strogi študijski načrti, eliminacija "večnih študentov" in disciplinarne kazni za politične izjave na univerzi. V tem smislu se do zdaj ni storilo nič. Spoštovanje pred svobodo pouka tudi lahko pretiravamo.

Razširjanje komunistične ideologije prav po radikalnih strankah pa je končno najhušje dejstvo v celotni sliki. Že Lenin je komunističnim strankam po vsem svetu priporočil, naj se oprejo "na slabotne radikalne stranke". Komunizem v Argentini se je ta manever prav gotovo posrečil. Te tranke, ki nimajo nikakršne lastne ideologije in pri katerih se prepričanje vedno umakne trenutnemu političnemu momentu, vedno kaj lahko zaidejo pod vpliv levičarskih ideologij, ki se skrivajo za izrazi kakor "vseljudski" in včasih tudi "nacionalen". Te ideologije silijo politike k vedno bolj ostremu intervencionizmu in k vedno hušjim roparskim napadom na kapital, tako, da se gospodarski red prelevi v gospodarski nered in da tuji kapital zbeži z dežele; posledica tega je kaos, stagnacija in ubožanje. Nato pa pride dialektični zaključek: vsa nastala beda je posledica svobodnega gospodarstva. Ta politika na demagoški osnovi, ki ji gre zgolj za popularnost, je najboljši predhodnik komunizma. Takega razširjanja komunistične miselnosti v tej ali drugi obliki je skrivati tudi predsednik, ki se, danes na oblasti, mora otepati duhov, ki jih je sam priklical.

Komunizem v Argentini ne bo nikdar poskušal, da bi se odkrito in naravnost uveljavil. Na vsem svetu je ni komunistične vlade, ki bi s pomočjo res svo-

bodnih volitev prišla na oblast. Argentina je dežela, ki je postala velika prav zaradi liberalizma, dalje je zanjo značilna špansko-indijanska težnja za svobodo, težnja, ki je že marsikdaj privedla naravnost do anarhističnega individualizma, je torej dežela, kjer bo kolektivistična miselnost komaj našla kak odmev. Komunizem mora zato poseči po drugih sredstvih: v prvi vrsti mu gre zato, da se povzročajo nemiri, da se pospešuje inflacijska politika, da pridobiva komunizem tla in vpliv med dijaštvom in da se vgnezi na določene položaje zato, da lahko moti upravo, razkraja pravni red, itd. Marsikdaj tudi podpihuje nacionalizem, pri čemer spretno izkorišča splošno zmedo pojmov "nacionalen" in "državen". Komunizem se poslužuje najrazličnejših zastav in gesel. Tudi še ta čas bi morda prišel, da se bo tu postavil za katoliško cerkev, v boju proti protestantizmu, ki prihaja s severnoameriškim kapitalom v deželo."

Če se danes komunistična nevarnost ne jemlje zelo resno, sta zato v glavnem dva razloga: prvič, vsi zaupajo v vojsko, in drugič je splošno mnenje, da ljudstvo ni niti najmanj naklonjeno kakim kolektivističnim ideji. To drži. Prav zaradi tega je komunizem vedno poskušal, da bi naščuval široke množice proti vojski, a istočasno, da bi povečal oblast določenih sindikalnih voditeljev. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti: revolucija v Argentini se izpelje že z nekaj stotinami odločnih oseb. Prav majhno je število ključnih položajev, ki obvladajo vse oborožene sile in vso deželo. In če glede na te vidike ne pretiravamo komunistične nevarnosti, ne smemo pozabiti, da je treba resno z njo računati prav zato, ker, kakor se je Alsogaray pred nedavnim izrazil, "ni nobenega povratka več iz demokratične ljudske republike".

Novice iz Slovenije

Komunisti proti uvozu filma "Quo vadis"

"Tedska tribuna" je 15. aprila 1959 prinesla pod rubriko "Bralci sprašujejo" tudi naslednje vprašanje in odgovor:

Ali bomo videli pri nas veliki film "Quo vadis", ki je menda največji film vseh časov in ga že lep čas vrte v tujini?

Dr. Jožko Potočan-Celje Ameriškega filma "Quo vadis" pri nas ne bomo videli. Ne zaradi tega, ker naj bi bil za nas nedosegljiv kot "največji film vseh časov", temveč zato, ker nam vsebinsko ne ustreza. Film je pred leti vzbudil pozornost zaradi milijonov dolarjev, ki so jih potrošili zanj. V tem so film "Quo vadis" presegli že mnogi filmi, posneli v novih filmskih tehnikah — v kinoskopu, vistavisionu, technirama, Todd-AO sistemu itd. Nekaj tovrstnih filmov smo videli tudi pri nas. Toda vodilo za nakup tujih filmov pri nas je vedno vsebinska (beri: materialistična - op. ur.) vrednost filmskih del, ne glede na bučno reklamirane proizvodne stroške, število zvezdnikov ali število statistikov.

Rado Šusteršič, direktor "Vesna" film

Ljudje doma so zelo nezaupni proti vsakomur, ki ga dobro ne poznajo. Prav tako tudi proti povratnikom. To je občutil nedavno publicist Franjo Erjavec, ki se je pred časom vrnil iz Pariza v Ljubljano. Neko nedeljo je šel s svojim znancom na sprehod v ljubljansko okolico. Med potjo sta zavila tudi v gostilno. V gostilniški sobi je bilo polno ljudi, ki so se ob kozarcu vina živahno pogovarjali. Ko so pa z Erjavčevega pogovora z znancom spoznali, da se je mož vrnil iz emigracije, so vsi namah postali previdnejši. Počasi so začeli plačevati in odhajati drug za drugim. Nazadnje je v gostinski sobi ostal sam Erjavec s svojim znancom.

Dr. Viktor Murnik, znani biv. sokoški delavec in eden od pionirjev telesne kulture med Slovenci, je v Ljubljani nedavno slavil 85 letnico svojega življenja.

V Titovini je bila pred kratkim na obisku skupina socialnodemokratskih poslancev iz Zahodne Nemčije. Na Brione so se prišli pokloniti tudi rdečemu maršalu. Od slovenskih komunistov se je razgovorov z njimi udeleževal dr. Aleš Baebler.

Turistično in avtobusno podjetje "Putnik Slovenija" se je sporazumelo z avtobusnim podjetjem "Lasta" iz Beograda o uvedbi avtobusne proge Ljubljana - Novo mesto - Zagreb - Slavonski Brod - Beograd. Avtobusna proga je začela z obratovanjem 15. aprila. Avtobus ima v Zagrebu skoro dveurni postanek, kar

omogoča turistom, da si v tem času ogledajo mestne zanimivosti.

Ob obletnici smrti Lili Novy je izšla v Ljubljani njena posmrtna pesniška zbirka "Oboki". Knjigo je uredil in ji napisal uvod Josip Vidmar. Istočasno so v Ljubljani izšli v prevodih naslednji romani: "Človek, ki se smeje" od Viktorja Hugoja v prevodu Ade Škerl, "Zaljubljene žene" od Davida Herberta Lawrence v prevodu Jožeta Fistroviča ter "Goli in mrtvi" od Normana Mailera v prevodu Borisa Verbiča. Anton Melik je pa izdal nadaljevanje svojega velikega dela Slovenija. V tretjem zvezku je zemljepisno opisal posavsko Slovenijo.

V Beogradu je zasedal plenum glavnega odbora Zveze skladateljev Jugoslavije. Udeleženci sestanka so ugotovljali, da je doma založniška delavnost glede izdajanja notnega materiala v stagnaciji. Zato bo založniški odsek pri Zvezi začel sam izdajati glasbene partiture jugoslovanskih skladateljev. Zaradi pomanjkanja tiskanih skladb radijske postaje tudi oddajajo povprečno 73% nedomače glasbe. Na zasedanju so tudi poročali, da so "najbolj ugledni skladatelji angažirani za ustvaritev državne himne".

Umrli so, v Ljubljani: Marija Gvardijančič, roj. Malik, Mimi Končan, Ivan Ambrož, kovinostругarski in strojno-

ključavničarski mojster, Franciška Stopar, prevoznica, Antonija Kovič, roj. Plažar, Minka Dernovšek, roj. Šuklje, Angela Bervar, roj. Bokavšek, Agata Leskovec, Antonija Bitenc, roj. Bratko-vič, Dušan Lazar, Ivan Zupančič, Vladimir Gomilšek, žel. inspektor v p., Filip Vončina, ortopedski mehanik v p. Jože Habe, uradnik TPD v p., Terezija Požgaj, Janež Sušnik, žel. upok. in Franc Juvančič, pos. v Ložu, Micka Setnikar na Ježici, Jakob Zupančič iz Ra-deč, Jože Jagodice, upok. pri Sv. Marjeti, Štefanija Sadnikar, roj. Novak v Kam-niku, Florijan Anžina iz Dobene, Ivan Zupan, mesarski pomočnik v Kranju, Anton Bertonec v Kranju, Ignac Rus na Muljavi, Jospa Šmid, vdova v Krškem, Franciška in Karel Urbanija v Kamniku, Mina Volčič v Ratečah, Marija Zavadlav, roj. Brajnik v Mariboru, Franc Peljhan iz Ajdovščine, Marija Cunder, roj. Merhar v Stožicah, Andrej Novak v Rogški Slatini, Mira Povh, učiteljica v Lescah, Franica Jalen na Rodinah, Helena Plaškan, roj. Markiš v Celju, ing. Gustav Pibrovac v Slov. gradu, Stane Filipič v Ljutomeru, Ivan Lah, gasilec v Celju, Viktorija Hrovatin, roj. Marc v Radovljici, Ferdo Uranič v Šaštanju, med. dr. Frice Vrečko, sanitetni mornarski polkovnik v p. v Mariboru, Marjeta Mušič, roj. Colnar v Mengšu, Franjo Urbančič, upok. v Planini pri Rakeku, Aleksander Majcen v Mokronogu, Jože Gionetti, pos. v Lanšičah, Roman Cefarč, pleskarsko-slikarski mojster na Viču in Marija Langerholc, roj. Prosen, babica na Planini.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Telovska procesija

Slovencev na področju Vel. Buenos Airesa je vsako leto lepa versko narodna manifestacija, katere se vedno udeležijo zelo veliko rojakov. Tudi letos je bilo tako. Zaradi izredno lepega sončnega dneva je v nedeljo 7. junija prihitelo iz vseh slovenskih naselij na področju Vel. Buenos Airesa v Don Boscov zavod v Ramos Mejia še več rojakov kot druga leta.

Ob 10. uri je imel v baziliki Marije Pomočnice mašo g. Janko Mernik za v soboto umrlega rojaka Jožeta Leskoviča, nato se je pa po prostranem parku pred cerkvijo razvila mogočna telovska procesija. Za križem so stopali v dolgi vrsti možje in fantje, za njimi zelo veliko otrok iz slovenskih šolskih tečajev pod vodstvom slovenskih učiteljic. Pred Najsvetejšim, ki ga je nosil g. direktor Anton Orehar, je stopala skupina slovenskih otrok, fantov in deklet v narodnih nošah. Za Najsvetejšim so bili v procesiji odborniki Društva Slovencev ter člani Slov. kat. akademskega starešinstva, nato se je pa zopet vila dolga vrsta že-

na in deklet. Evangelije so peli: prvega diakon France Grom, drugega diakon Tone Pintarič, tretjega g. Janko Mernik in četrtega g. župnik Gregor Mali.

Med mašo in procesijo je pel Slovenski pevski zbor iz Ramos Mejia, pod vodstvom dirigenta g. Gabriela Čamernika.

II. kulturni večer SKA

je bil v okviru literarnega odseka v dvorani Bullrich v Bs. Airesu v soboto 6. junija t. l. Na njem so predvajali francoski film: Evropa v drami človeštva. Uvodno besedo ter pojasnila k filmu je z globokim poznavanjem evropskega političnega in kulturnega dogajanja podal predsednik SKA g. Ruda Jurčec. Udeležba na večeru je bila zelo lepa. Vsi so bili g. Jurčecu hvaležni za njegovo temeljito razlago posameznih slik.

LANUS

Delo pri cerkvi in vikarijsko žegnanje. Kar neverjetno se zdi človeku, kako vztrajno napreduje delo pri novi cerkvi Marije Kraljice. Vstavljeni so že vsa okna in vrata in nekatera so začeli vlagati že šipe. Več zadnjih sobot, posebej pa na narodni praznik 25. maja, je tudi veliko vaščanov prišlo pomagat polagati tlak v cerkveno ladjo. Isti dan so mojstri zidarji dovršili zvonikov vrhove in nanj po stari šegi postavili smrekov vrh.

V nedeljo 31. maja, prav na praznik Marije Kraljice, je bilo farno žegnanje, sicer v manjšem obsegu kakor lani, toda izredno domače in prirčno. Ker je kljub veliki dragini in mnogim težavam že na vidiku blagoslovitev nove cerkve, dogodek, ki bo gotovo privabil množice rojakov, so bile za žegnanje pripravljene samo pristne domače "kolone". Domači mesarji so že v petek in v soboto ves dan klali jagnjeta in prašiče, naredili pristne domače klobase in celo prave "danke". Ker se je prireditev začela že ob 12. uri, mnogo družin niti kosila ni pripravilo doma, drugi pa so se pridružili "semnju" popoldne. Med prireditvijo je otroški pevski zbor zapel več pesmi, kar je slavlje mnogo povzdignilo.

Vikarijska Telovska procesija

Prejšnjo nedeljo je bila krajevna procesija Presv. Rešnjega Telesa. Po zadnji sv. maši se je začela razvijati po prostoru pred Prosvetnim domom oziroma začasno kapelo, ker zaradi slabega vremena ni bilo mogoče kreniti po vasi, kakor je bil primer lani. Procesijo je vodil vikar preč. g. Janež Petek CM ob asistenci vseh sobratov, ki so peli evangelije pred Evharistiji na čast postavljenimi oltarji. Himne Hostiji na čast je prepeval domač pevski zbor pod vodstvom g. Mirka Špacapana, mladina je pa trosila cvetje pred Najsvetejšim, kakor je bila to navada doma. Vaščani so v tihi po-božnosti izkazali dostojno čast presvetemu Zakramentu.

Filmski poiskusi

Nekaterim prejšnjim manjšim poiskusi s kinopredstavami v naši dvorani je v nedeljo 24. maja sledil večji poiskus. Društvo Slovenska vas je najelo film "Lilija nad močvirjem" (življenje sv.

Ob spominski proslavi Vsak teden ena

V nedeljo 14. junija bomo imeli žalno sv. mašo in proslavo v spomin padlim protikomunističnim borcem in sploh vsem Slovincem in Slovenkam, ki so izgubili življenje med vojno in komunistično revolucijo.

Vsako leto v juniju se zberejo slovenske množice v Buenos Airesu in drugod po svetu k žalnim svečanostim, da počaste spomin tistih, ki so položili na oltar domovine največjo žrtev, kar jih je mogoče dati — svoje življenje.

Letošnja proslava v Buenos Airesu bo posebne vrste. Priredi jo namreč mladina, ki bo s petjem, deklamacijami, raznimi prizori ter z najnovejšo Kunčičevo igro počastila spomin svojih padlih očetov, bratov, sorodnikov in sploh vseh slovenskih žrtev. Iz ust naših mladih in najmlajših bomo slišali besede zahvale jukom in junakinjam, ki so padli "za križ častni in svoboda zlato". Iz oči te mladine, ki je naš up in naša nada, bo sijal ponos, da so sinovi junakov in junaškega naroda, ki se je — čeprav majhen in osamljen — spustil v borbo s krvočelnim uničevalcem slovenskih in krščanskih svetinj, in ki ga je sovražna premoč zaradi tedanje silne zaslepljenosti zapadnih zaveznikov sicer trenutno premagala, ne pa strla in uničila.

V nedeljo bomo zopet skupaj pomolili za večni mir vseh padlih in zopet prisegli, da jih ne bomo nikdar pozabili. Ne bomo točili solza in ne vzdihovali! Delati hočemo! Hočemo ostati verni in zavedni Slovenci, hočemo v družinah gojiti slovenski jezik, podpirati slovenske šole in pošiljati vanje svoje otroke. Hočemo z vsemi silami podpirati slovenski tisk, kajti živi del slovenskega naroda bomo ostali samo tedaj in dotlej, dokler bomo imeli svoje časopise in dokler bomo izdajali slovenske knjige. Ko bodo zaradi nezanimanja naših ljudi prenehali izhajati slovenski časopisi, tedaj bomo morali zapeti pogrebno pesem slovenstvu v emigraciji. Hočemo podpirati rojake v domovini in tukaj. Da tudi tukaj, kajti med nami je vedno več revežev, ki so potrebni naše pomoči. Hočemo delati v naših organizacijah, kajti te so znamenje našega življenja in poročstvo našega obstoja.

To prisego hočemo torej ponoviti v nedeljo, ko bomo na spominski proslavi poslušali in gledali slovensko mladino.

Marije Goretti), katerega je predvajalo dvakrat. Uspeh je bil: udeležba vaščanov — zadostna; zatemnitev — pri popoldanski predstavi pomanjkljiva, kar bode nemudoma popravili; moč električnega toka — pri nočni predstavi tako slaba, da zvoka skoraj nismo slišali, zaradi česar bodo z nočnimi predstavami gotovo težave.

Šahovski turnir

Zadnjo nedeljo je društvo Slovenska vas organiziralo šahovski turnir, ki je bil zaradi večje ugodnosti igralcev v Baragovem misijonišču. Prijavilo se je 16 igralcev, katere je pozdravil in odprl turnirski predsednik društva g. Jože Rome, ki je povedal, da bo turnir odigran po eliminacijskem sistemu, po kakšnem pravilniku se bo igral in kakšne nagrade čakajo zmagovalce. V četrtem kolu turnirja je g. Lovro Berčič premagal zadnjega tekmeča in postal vaški šahovski prvak. Pripomniti je treba, da šahovskega turnirja v vasi ni bilo že skoraj pet let in, da je navdušenje za to lepo igro pokazalo, da bi bilo slične plemenite tekme prirejati vsaj vsako leto.

BARILOCHE

Osebnosti. Poročil se je France Budinek, sin bivšega kranjskogorskega župana Vojteha Budineka, z Viktorijo Alvarez. — V družini Milana Godca in gospe Marije se je rodil sin Rihard, Janež Flere in njegova gospa Dagmar sta dobila sina Janeza-Aleksandra.

Planinska sezona 1958/59 je precej revna na dogodkih. V slovenskem planinstvu je v kvalitativnem in kvantitativnem pogledu opaziti nekakšen zastoj. Nekaj so k temu pripomogli zunanji vzroki, predvsem slabo vreme v poznih poletnih mesecih, nekaj pa dejstvo, da bariloško slovensko gornštvo ne razpolaga z naraščanjem. Najsposobnejši mladinec, Slavko Bavdaž, ki je še spomladi preplezal nekaj lepih tur v času trajanja tečaja Argentinske smučarske in planinske zveze, se je ponesrečil na žezlenici. Bertonec si je takoj po povratku z Antarktike zlomil nogo, drugi Bariločani so čez poletje zatonili v svoje posle in skrbi. Torej so ostali buenosaireski izletniki prepričani samim sebi in edino pomembnejšo turo je opravil Tine Debeljak, ki je napravil Pico Argentino na Tronadorju. Zabeležili smo tudi vzpon petih akademikov na Pico

PŠENICA JE ZRELA...

Pšenica je zrela ko čisto zlato, bom srpek uzela z veselo roko.

Na blaženo polje pred dnevom hitim, in dobre sem volje, peva je hitim.

Moj srpek prav poje in reže ko strup, pa pesmice moje navdaja me up.

Pred srpom podira se klasje ljubo, zastonj se upira in maja z glavo.

Moj dragi pa snopje za menoj voza, ga vozi v poslopje in spravlja z voza.

Sem pridna ženjica, za klasje skrbim, na tleh je pšenica, očeta častim.

JANKO RANT — SEDEMESELETNIK

Pred nedavnim je obhajal v krogu svoje družine sedemdesetletnico g. Janko Rant. Vsi, ki ga poznajo, so se ob častitkah za ta življenjski jubilej čudili, kako krepak in delaven je še dandanes. Pa mu življenje ni prizanašalo niti s trdim delom, niti z drugim tegobami, saj je že iz prve svetovne vojne in iz ruskega ujetništva prišel nazaj domov kot invalid. V Kranju, kjer si je osnoval družino z go. Marijo, je s pridnostjo, sposobnostjo in solidnimi trgovinskimi načeli uspel tako, da je njegova trgovina zaslovela po vsej Gorenjski. V teh delovnih letih si je pridobil nesteto prijateljev s svojo dobrodušnostjo in trdno voljo, pomagati vsakomur, ki je v stiski. Kočinco je prispel z vso družino v Argentino, kjer sta se sinova g. Pavle in g. dr. Peter poročila in ga razveselila že s petimi vnuki in vnukinjami, med tem ko si je sin g. Jože izbral duhovniški poklic, najmlajši g. Tone pa je vstopil k salezijancem.

Med številnimi častitkami, ki jih je jubilar prejel osebno in pismeno, so morda najznačilnejše častitke iz Kranja in okolice, kjer premmogi niso pozabili svojega prijatelja in dobrotnika, čeprav jih od njega loči že toliko let. Vsem častitkam se pridružuje tudi "Svobodna Slovenija" in želi jubilaru še mnogo krepkih in zdravih let.

Sur v Catedralu, plezarijo Janeza Trudna na Torre Norte, vzpon članov Mladinskega doma in gđ. Metke Žirovnikove na Lopezov Torre in nekaj prečnej z jezera Tonček do zavetišča ob jezeru Jakob.

Prav to zavetišče je bariloški andinski klub razširil in povečal, državni vremenoslovni zavod pa je dogradil ledoslovno opazovalnico na grebenu Castaño Overa na Tronadorju in naš rojak Ciril Markez je vse poletje beležil vremenoslovne podatke v gorski samosti ob ledenikih.

Na splošno plezalska delavnost v bariloških gorah ni bila velika. Pač pa opazamo vedno večji porast "Nahrbtničarjev" (mochileros) to je študentovskih izletnikov, ki pridejo poleti sem doli taboriti. Iz njihovih vrst je zrastle nekaj dobrih planincev. Dva izmed njih Quintas in Llagostera sta letos — torej po sedmih letih — ponovila vzpon na Tumov stolp (Torre Tuma) v pogorju Tres Picos južno od Bolsone. Kot je znano, sta ta stolp prvič preplezala l. 1952 naša gornika Bertonec in Jerman in kljub vsakoletnim poskusom ponovitev do letos ni uspela.

Bariloški andinski klub je v zadnjih šestih mesecih izgubil kar dva od štirih ustanovnih članov. Spomladi se je ponesrečil z letalom Reynaldo Knapp. 16. 3. pa je po večmesečni boleznii preminul v 62 letu starosti dr. Juan J. Neumeyer, ki je nosil v klubu številko 1, bil njegov prvi predsednik in pozneje do svoje smrti podpredsednik društva. Neumeyer je bil dober prijatelj slovenskih planincev, rad nas je vedno in povsod podprl, zlasti v prvih letih, ko je včasih v klubu vel čisto razumljiv nasproten veter proti novim prišlecom. Zlasti sta si bila dobra s pok. Tončkom, kljub razliki v letih in v pogledih na življenje. Pa tudi drugi smo z doktorjem večkrat drugovali v skali in ledu, na smučkah in v planinskih kočah. V.A.

KOROŠKA

KOROŠKI SLOVENC V ZADNE AVSTRIJSKE VOLITVE

Kot znano, so bile v Avstriji 10. maja državnozbornske volitve, ki so za vse polnoletne državljane obvezne. O stališču, ki naj jih pri volitvah zavzamejo nekomunistični Slovenci na Koroškem, je razpravljala Narodni svet koroških Slovencev na sestanku dne 28. aprila ter je sprejel naslednji sklep:

Dolžnost vseh držaljanov je, da se volitvam nikakor ne odtegnejo.

Narodni svet koroških Slovencev se je trudil za to, da bi slovenskim volilcem mogel za 10. maj pripraviti ono stranko v parlamentu, ki bi imela največ razumevanja za ustavno zajamčene narodno-kulturne pravice naše manjšine. Z obžalovanjem ugotavlja, da tega razumevanja ni našel pri nobeni obeh velikih strank. Sicer pa je Bog tisti, ki odloča o usodi narodov.

Preostajajo verski, socialni in gospodarski vidiki naše odločitve pri volitvah:

Avstrijska ljudska stranka zagovarja osebno svobodo in zasebno lastnino. Glede razmerja med državo in Cerkvijo (vprašanje konkordata), enakopravnosti zasebnega, versko usmerjenega šolstva in državne veljavnosti cerkvenega zakona (ženitve) je večina poslancev te stranke na Cerkvii naklonjenem stališču. Njena kulturna, socialna in gospodarska politika skuša izravnati preočitne premoženjske razlike med stanov in si prizadeva za odpravo prevelikih ostrin v gospodarski tekmi poedinca in skupin. V posebnem se stranka trudi za uzakonjenje osnovnih pravic kmetijstva.

Avstrijska socialistična stranka zastopa načelo, naj je država po svoji socialni in davčni politiki v čim širšem obsegu socialni skrbnik državljanov in naj postane lastnik osnovnih proizvodnih

dobrin narodnega gospodarstva. V socialistični državi sta osebna in gospodarska svoboda zapostavljeni.

Volilci in volilke!

Naše narodno kulturne pravice ostanejo prej ko slej glavni cilj našega skupnega prizadevanja. Ne smemo in nečemo pa prezreti dejstva, da so sedanje državnozbornske volitve predvsem dalekosežnega pomena v verskem, socialnem in gospodarskem pogledu. V tem smislu se tudi glasi letošnje pastirsko pismo našega škofa, ki pravi: "Vsak katoličan je v svoji vesti dolžan, dati svoje zaupanje samo tistim, ki z dejanji dokazujejo, da bodo varovali pravice katoličanov in Cerkve".

Isto navodilo pa velja za nas tudi iz gospodarskih in socialnih razlogov. Zato volimo po naši vesti in politični zrelosti!"

Iz gornjega je razvidno, da je Narodni svet koroških Slovencev Slovincem svetoval naj volijo avstrijsko ljudsko stranko. Ostali Slovenci, ki ne odobravajo političnega in kulturnega programa, Narodnega sveta koroških Slovencev, so pri volitvah oddali svoje glasove avstrijskim socialistom ali pa komunistom.

Dunajski tednik Heute piše, da se pojavlja v političnih krogih mnenje, da bi bilo treba zakon o šolstvu spremeniti v primeru, da bi bile nekatere določbe nejasno izražene in bi bilo zaradi teh nejasnosti mogoče izrabljati ta zakon za pritisk slovenskih staršev, naj ne vpišujejo otrok v slovensko šolo.

Kmetijsko-gospodinjstva šola v št. Jakobu v Rožu je priredila 3. maja zaključno akademijo s pestrim sporedom, poleg tega pa še razstavo kuhinjskih izdelkov, šivanja in ročnih del.

Kako se reče

Nekje sem bral sledeča stavka: Vrní mi knjigo, ker jo rabim! Ne rabim pomočnika.

Rabiti pomeni v rabi imeti. Ali moremo rabiti stvar, ki je nimamo? Potrebujemo jo, rabimo pa jo, ko jo že imamo. SP prepevuje ta pomen pri glagolu rabiti. V gornjih zgledih moramo torej rabiti nadomestiti s potrebujem.

Na misel mi prihaja drug primer: Čemu nam rabi ta stavba? Večina bi verjetno rekla "služi". To je germanizem (dienen - služiti), ki se ga še nismo otrsli. Če gre za osebo, je pa služiti povsem pravilna beseda (n. pr. služiti pri kmetu, za pastirja, pri vojaki, za denar, za hrano, dvema gospodarjema). Še en primer: Svinčnik nam rabi za pisanje.

Dalekosežen — prav: daljnosežen; izgleda — kaže, videti je ipd.; dirniti — zadeti, ganiti; predpogoj — (prvi) pogoj; merodajen — odločilen, pristojen; stavkajoč — stavkajoč (stavkati. stavkajo); vagoni so iztirili — ...so se iztirili.

Te napake sem opazil v zadnji številki Svobodne Slovenije. Upam, da ne bo nihče zameril, če se bo čutil prizadete, saj se motimo vsi, eni manj, drugi več. Čas pa je, da začnemo pometati pred lastnim pragom. Lepo izražanje je predvsem stvar nadarjenosti, pravopisa in slovnice pa se lahko nauči vsakdo, le volje je treba. Posebno pa bi se morali zanimati za materinščino tisti, ki imajo razne govore, predavanja ali ki pišejo članke za naše časopise in revije.

SLOVENCI PO SVETU**BRAZILJA**

Iz življenja Slovencev v Sao Paulu

Izlet na vrh Jaragua. Kakor vedno, smo se tudi tokrat kar na hitro odločili, da napravimo skupni izlet. Najbolj pripravna je zanj gora in njen vrh Jaragua pri Sao Paulu. Je blizu, in do nje so dobre in številne zveze. V dobri tričetrt ure prispeš po položni in senčni poti na vrh, odkoder je krasen razgled. Nismo imeli časa, da bi vsem sporočili vozni red in odhod vlaka. Zato se je moral vsak sam pozanimati. Pa se nas je vseeno zbralo lepo število starih in mladih.

Ob podnožju gore so nas čakali že tisti, ki so prišli s svojimi avtomobili. Tudi domačinov je bilo precej. Res pa je, da je bilo pred 10 leti, ko smo prvič osvojili to goro, prav malo Braziljancev, ki so se podali na "strme vrhove" Jaragua.

Ob vznožju gore je jezero in park, nekoliko vstran pa stara stavba z obširnimi vrtom, ki je na razpolago obiskovalcem. Ko smo se vrnili z vrha, smo

Tema je kakor v rogu. Zvit kakor kozji rog (lisica). Star kakor zemlja. Reven kakor cerkvena miš (Más pobre que una laucha). Neumna kakor gos. Bled kakor zid. Rdeč kakor kuhan rak. Trepeče kakor šiba na vodi.

Star kakor zemlja — zelo star. Povsod bi lahko nadomestili primere s prislomom zelo, vendar je izražanje s primerom dosti krepkeje. To so prave ljudske primere. Ali se vam ne zdi, da jih mi počasi pozabljamo?

ves popoldan preživeli v prijetnem kramljanju v senci košatih dreves. Najmlajši so se naučili tudi nekaj slovenskih otroških iger. Vsi so se potem razšli zelo dobre volje.

Mednarodno gibanje GRAL, ki ga je leta 1921 ustanovil na Nizozemskem prof. dr. Jacques van Ginneken S. J. ter ima namen vršiti apostolat med ženstvom, že nekaj let uspešno deluje v Sao Paulu, kjer je tudi prva podružnica tega gibanja v Južni Ameriki. Na indirektno pobudo papeža Janeza XXIII za študij in sodelovanje v pripravi za zblizanje in združitev krščanskih Cerkev, je bil pretekli mesec na sedežu GRALA ciklus predavanj v smislu papeževega poziva. Dne 28. maja je bilo četrto predavanje o temi "Vzhod in Zapad; razkol in pogoji za združitev". Predavanje je imel p. V. Bourgeois S. J., po rodu Francoz, vendar odličen poznavalec Slovanov in slovanskega bogoslužja. Predavatelj je preživel večino svojih let pred vojno na Češkem, v Podkarpatski Rusiji, na Poljskem in Estoniji. Po vojni je bil nekaj časa celo v Sovjetski Rusiji. Na to predavanje je vodstvo GRALA povabilo tudi zastopnike slovanskih narodov. Po predavanju je bil prost razgovor, v katerem so nekateri zastopniki podrobno pojasnjevali borbo in žrtve zatiranih slovanskih narodov. Prav za konec je vsak zastopnik (kakor tudi druge navzoče narodnosti pri GRALU-u) zmolil Očenaš in Zdravo Marijo v svojem narodnem jeziku. Kot zastopnik Slovencev je bil povabljen g. Vinko Mirt. V.M.

IZ TEDNA V TEDE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zahodnonemški kancler dr. Konrad Adenauer se je premislil in ne bo kandidiral za predsednika zahodnonemške republike. Do prihodnjih splošnih volitev leta 1961 bo še naprej vodil usodo nemške zvezne republike kot njen kancler. To odločitev je sporočil poslanskiemu klubu krščanskodemokratske stranke.

SLOVENSKO**PLANINSKO DRUŠTVO**

vabi člane in prijatelje na

DRUŽABNO PRIREDITEV s plesom

v soboto, dne 20. junija 1959 ob 21. uri v prostorih kluba Excelsior v Santos Lugares calle Patricios 457

Sodeluje orkester MOULIN ROUGE

Čas je zlato! Zato ga ne izgubljajte! Čimprej si nabavite dobro

MOTORNKOLO**pri Lojzetu Novaku**

Izključno zastopstvo BUMAR, SRL

Avda de Mayo 302, T. E. 658-7083 Ramos Mejía

TUDI MOŽNOST DOLGOROČNEGA PLAČEVANJA!

JAVNI NOTAR**Francisco Raul Cascante**

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40-1605 Buenos Aires

Pred nakupom se posvetujte pri

Lojzetu Novaku

Izključno zastopstvo

BUMAR S. R. L.

Avda de Mayo 302, T. E. 658-7063

Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, šivalnih strojev, plinskih štedilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročnega odplačevanja. Kličite po telefonu, zglasite se osebno v trgovini. Pridem tudi na dom.

ke. Predsednik tega kluba Rasner je sporočil, da so poslanci soglasno izrekli zaupnico 83. letnemu kanclerju, čeprav bi nekateri radi videli, da bi zasedel položaj predsednika republike. Dr. Adenauer bo ostal še naprej kancler iz naslednjih razlogov: 1. Ker ni mogel predreti s svojim kandidatom Fracom Etzelom, ki bi ga rad imel za svojega naslednika; vplivni strankini funkcionarji so se namreč postavili na stališče, da bi bilo za uspeh stranke pri prihodnjih volitvah bolje, če bi postal kancler gospodarski minister Ludvik Erhard; 2. ker je po Dullesovi smrti v zahodni Evropi Adenauer edini državnik, ki lahko prepriča, da bi zahodni zavezniki ne začeli popuščati pred sovjeti in 3. ker se je od 3. aprila, ko je Adenauer izjavil, da bo kandidiral za predsednika zahodnonemške republike, svetovnopolični položaj močno poslabšal in so mu prijatelji, med temi je tudi Eisenhower - svetovali, da bi bilo dobro, če bi ostal še naprej na kanclerskem položaju ter tako zagotovil kontinuiteto zahodne nemške zunanje politike.

Belgija je v zadnjem času preživljala svojevrstno krizo. Princ Albert, brat sedanega belgijskega kralja Badouina, se bo 2. julija poročil s italijansko princezo Paolo Ruffo. Sklenjeno je bilo, da bo mladi par poročil papež. Belgijska vlada je pa zahtevala, da se mora princ poročiti doma. Pred odločnostjo vlade je dvor popustil in bo tako civilna poroka najprej na dvoru, nato pa v bruseljski katedrali, kjer bo mladi par zvezal belgijski kardinal Joseph van Roey.

PO ŠPORTNEM SVETU

Lukseburžan Gaul je zmagal v končni klasifikaciji kolesarske dirke Po Italiji pred Francozom Anquetilom. V zadnji, 22. etapi, je prvi prišel na cilj Švicar R. Graf.

Milan je nogometni prvak Italije. Iz lige je izpadel slavni Torino, Triestina pa se bo morala boriti za obstanek v prvi ligi s prvakom druge lige.

Stirling Moss in J. Fairman sta osvojila prvo mesto v avtomobilski dirki v Nuerburgring. Dirkališče v Nuerburgringu je eno najtežjih; dolgo je 22,800 m s 172 ovinki. Moss in Fairman sta prevozila 44 krogov v 7 h 33 m 59 s v povprečni hitrosti 132,9 km na uro.

V Sloveniji je precej priljubljen šport kegljanje. Kegljaški klubi rastejo in gobe po dežju. Nedavno so imeli v Ljubljani okrajno kegljaško prvenstvo, na katerem je sodelovalo 234 tekmovalcev iz Ljubljane, Kamnika, Domžal, Vrhnike, Raketa, Logatca, Zagorja in Trbovelj. Naslov okrajnega prvaka si je priboril Grom iz Rakeka, ki je v 200 lučajih podrl 1718 kegljev. Istočasno pa so na Jesenicah pričeli s slovenskim prvenstvom. Sodelovalo je 72 najboljših kegljačev iz vse Slovenije. V začetnih na-

**V KORDOBSKIH HRIBIH
PRO DAM**

v San Estebanu blizu železniške postaje, glavne ceste in reke San Jerónimo, 10.000 m² zemlje po \$ 2.— za kvadratni meter. Reflektanti dobe pojasnila v upravi Svobodne Slovenije. Lega izredno lepa, zemlja rodovitna.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 613.742

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1959 za Argentino \$ 240.—

stopih je bil najboljši Marinček, ki je podrl 1718 kegljev. Naslov prvaka pa je osvojil Grom s 1772 keglji. V Celju pa so otvorili novo štiristezno kegljišče, kjer so maja meseca imeli izbirne tekme za sestavo državne reprezentance, ki bo nastopila proti Madžarski.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Uradne ure v pisarni Društva Slovencev na Ramón Falcón 4158 bodo od slej naprej: od torka do sobote dopoldne od 9-11½ ure in popoldne od 3½-8 ure zvečer, ob ponedeljskih popoldne od 4. do 7. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa -o pozni sveti maši. Društvo Slovencev prosi vse člane, da skušajo urediti svoje zadeve v uradnih urah. Dalje prositi tiste, ki so zaostali s članarino in posmrtnino, da to čimprej poravnajo. Če bi pa kdo ne mogel tega storiti niti v določenih uradnih urah in nima nikogar, ki bi za njega opravil, naj sporoči zadevo društvu pismeno, da bo poslalo svojega zastopnika stranki na dom.

OBVESTILA

III. kulturni večer SKA bo v petek dne 19. junija ob 19.30 uri zvečer. Na sporebu bo: Izza kulis Slovenske kulturne akcije. Ker dvorana Bullrich ta večer ne bo prosta, bo tretji kulturni večer SKA v dvorani Slovenske hiše, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

Proslava protikomunističnih žrtev v Slovenski Vasi v Lanusu bo v nedeljo dne 21. junija 1959 ob 15. uri. Na programu je sodelovanje obeh domačih pevskih zborov, in dr. Branka Rozmanova igra: Človek, ki je ubil Boga v gostovanju Slovenske kulturne akcije. Vsi vaščani in okoliščani iskreno vabljeni.

Ponavljamo prošnjo za fotografije slovenskih krajev. Naši šolski tečaji zelo potrebujejo te fotografije za zemljepisni pouk. Čim več fotografij slovenske domovine bomo imeli, tem lažje bomo otrokom predstavili lepoto svoje domovine in jim tako vcepili spoštovanje in ljubezen do domače grude.

Čitanke "Naša Beseda" nimamo več in ne moremo postreči z njo mnogim obiskovalcem slovenskih šolskih tečajev. Obračamo se na vse rojake, ki imajo v svoji knjižnici omenjeno čitanko, da jo odstopijo ali proti plačilu ali brezplačno mladinskemu odseku Društva Slovencev. Potreba je velika in nujna.

Lepo bodočnost

si lahko ustvari fant z dovršenim 14. letom v kemičnem laboratoriju velike tekstilne tovarne na področju Vel. Buenos Airesa.

Nastop službe takoj.

Pojasnila v upravi Svobodne Slovenije.

Prosvetni sestanek Krajevnega odbora Društva Slovencev v Ramos Mejía v nedeljo 14. junija 1959 po slovenski maši. Predava g. RUDA JURČEC:

Berlin na svetovni pozornici

Po predavanju sestanek s starši za ureditev slovenske šole v Ramos Mejía. CERKVENA DVORANA, RAMOS MEJÍA.

1939

1959

JUGOSLOVANSKI DOM**V DOCK SUDU**

Calle Nuñez 1751

PROSLAVA DVAJSETLETNICE s slavnostnim skupnim kosilom v nedeljo dne 21. junija 1959 ob 12. uri

VSÍ ROJAKI ISKRENO VABLJENI

1939

1959

SPOMINSKA PROSLAVA

Nedelja, 14. junija, ob 16. uri popoldne

V DVORANI SAN JOSE

Azcúenaga 160, Capital

S P O R E D :

1. Naprej, zastava Slave! — Domobranska godba.
2. Otvoritev. — Predsednik DS.
3. Mi slovenski smo vojaki. — Petje slovenskih domobrancev.
4. Govor. — Referent MODS.
5. Gregor Mali: Mladi junaki. — Nastop tečaja iz San Justa.
6. Ždenka Jan: Slovenskim junakom slava in čast. — Zborna deklamacija tečaja iz Lanusa.
7. Mirko Kunčič: Medaljonček. — Prizor tečaja iz Morona.
8. "Ljubi očka, kaj si rekel..." Venček slov. narodnih. — Tečaj iz Lanusa.
9. Mirko Kunčič: Mladi rod se vrača. Enodejanka s petjem. — Nastop tečaja iz Ramos Mejía.
10. Moja domovina. — Poje vsa dvorana.

Po prireditvi sv. maša v zavodni kapeli.

Oddolžimo se spominu junakov padlih za našo svobodo!

Društvo Slovencev

BRATA RUDI IN JOŽE VIDMAR SE ISKRENO ZAHVALJUJETA

P R O M E T-u S.R.L.

(lastnika brata Krištof)

in v posebni meri še g. gerentu Francetu Krištofu za vso nezainteresirano finančno, organizacijsko in moralno pomoč pri ustanovitvi slovenskega podjetja

V I D M A R H n o s.**Fábrica de calzado vulcanizado**

VILLA ESPAÑA (BERAZAEGUI, F. N. G. R.) — CASILLA No. 28